

Virágzó banánligetek

FRANCIA

FENYŐK, SURDI CSEMETÉK

Miklósfán túl, Gyékényes előtt, a főt két oldalán terül el egy csodaszép, gondozott majd' hét-száz lelket számláló falu, Surd. 1269-ben alapították, de a középkorban két alkalommal is felégették az átvonuló horvát, szerb csapatok. A falu mindkét esetben hamar benépesült ismét. Evangélikus lakói a katolikusok lakta települések között, elszigetelt sejtként éltek mindennapjaikat.

– A „fenyőzés” alig néhány évtizedes múltat tekint vissza, 1921-ben hoztak létre itt egy csemetés kertet. A talaj nagyon kedvező a fenyők számára, bár az utóbbi években itt is fertőződött a föld, mégis továbbra is alkalmas egészséges fenyőállomány felnevelésére. Kezdetben öt-hat család – közöttük az enyém is – foglalkozott csak a fenyőzéssel, később terjedt el ez a tevékenység a faluban. Az itt élő emberek ma sem főfoglalkozásban, hanem kereset-kiegészítésként foglalkoznak fenyővel. Nem is lehet ez másként, hiszen a munka és a ráfordítás sok, és csak 10–12 év múlva lesz haszna a rengeteg ráfordításnak. Évente 170–180 vágási engedélyt adunk ki, és a kivágott fenyők nagyobb része Budapesten kerül értékesítésre – meséli Surd polgármestere, **Dezso János**.

– Még ma is üzlet a fenyő?
– Már nem akkora, mint régen. A rezsiköltségek az utóbbi években nagyon megnöttek, a szállítás, a helypénz, a lakhatás költségei nagyon nagyok, ugyanakkor a kereslet töredékére esett vissza. Nagyon

sok család ma már nem tudja megfizetni a karácsonyfát. Régen eladtam ezer-ezerkétszáz fenyőfát, most jó, ha elmegy kétszáz fa. Annak ellenére, hogy pang a fenyőpiac, én azon a véleményen vagyok, hogy a fenyőtermesztést nem szabad abahagyni, inkább meg kell találni az értékesítés lehetőségeit.

– Milyen lehetőségeik vannak?
– Az exportra kell berendezkedni. Már volt itt egy francia–magyar vegyes vállalkozás, és már eddig is adtunk el fenyőt nyugatra. Ez a kapcsolat megszűnőben van, de keressük az új lehetőségeket. Úgy gondolom, hogy egy szövetkezetet, vagy egy gazdakört kellene létrehozni, hiszen az exporttal kapcsolatos dolgokat egy ember már nem képes átlátni.

– Az a hír járja, hogy a fenyőtermesztés mellett a banánpalmák szaporítását is magas szinten művelik.

– Valóban vannak banáncserjéink és banánpalmáink is, az első én magam hoztam Horvátországból, és én kezdem el terjeszteni a faluban. Ma már nyaranként banánpalmák virágoznak a faluban mindenfelé, nem titkolt szándékunk az, hogy minél több helyen legyenek banánpalmák a faluban. A kezdeményezésünknek hamar híre ment, most éppen Szombathelyről és Zalakarosból várok szakembereket, akik szintén szeretnék meghonosítani a banánpalmát a saját településükön.

– Telente hol vannak a palmák?
– Védett helyen teletetjük őket, és csak a jó idő kezdetével kerül-

nek ismét kiültetésre. Van velük gond bőven, de hát mivel nincs.

– Pályáztak a virágos település cím elnyerésére?

– Igen, és úgy tűnik nyertünk is, legalábbis a meghívó a díjátadásra megérkezett. Amikor itt volt a zsűri, mindennel nagyon elégedettek voltak, a maximális pontot kaptuk.

– Milyen a falu korösszetétele?

– Öregedik ez a település is. A családokban egyes gyerekek vannak, elvéve akad csak, ahol két gyereket nevelnek. Igyekezünk mindent megtenni, hogy a fiatalok itt maradjanak, van egy szép óvodánk, egy központi fűtéses, korszerű iskolánk, ahol hamarosan már Internet is lesz, mert egy nyertes pályázat lehetővé tette ezt. Van egy jól működő kultúrházunk, ahol egy nagyon tehetséges vezető van, aki a pályázataival igyekszik mindent megtenni azért, hogy a lehető legjobb körülményeket teremtesse meg. Nemrégiben újítottuk fel egyébként az intézményt. Most az ősszel adtuk át a felújított rendelőt, amelynek padlásterében egy szép nagy orvosi szolgálati lakást alakítottunk ki.

– Mekkora a munkanélküliség?
– Surdon is vannak munkanélküliek, de nem olyan nagy számban, hogy azt ne tudnánk kezelni. A munkaképes lakosság nagy része bejár a városba dolgozni, de vannak, akik helyben működő vállalkozást. A munkanélküliség kezelésére vannak távlati elképzeléseink is. Surdon és környékén nagyon jól természetők a bogyós-

gyümölcsök, erre alapozva lehetne telepíteni ide egy hűtőházat. Nagyon jó hírű a szilvánk is, el tudnánk tartani egy kisebb aszalóüzemet is.

– Milyen a költségvetés helyzete?

– A költségvetés 75–80%-ban az intézményekre fordítódik, a megmaradt pénzből meg nem lehet csodát csinálni. Így aztán minden pályázati lehetőséget igyekszünk megragadni, és szép számmal vannak nyertes pályázataink.

– Hány tagú, és milyen összetételű képviselőtestülete van Surdonnak?

– Velem együtt nyolc tagú, ebben van tanár, számviteli szakember, és más szakemberek is, így a józan paraszti ész mellett a szakmai érvek éppúgy jelen vannak.

– Mi az a beruházás, amelynek megvalósítása soká már nem halogatható?

– A csatornázás. Amikor a törvézművet létrehozták, már akkor felvetődött bennem, hogy meg kellene oldani a csatornázást. Sorra készültek a fürdőszobák, de akkor még senki nem gondolt arra, hogy a magas talajvíz miatt itt gyakran kell szippantani. Az árkoból kellemetlen szag árad, amit csak a csatornázással lehet megszüntetni. Már próbáltunk pályázatot beadni, de sajnos nem jártunk sikerrel, annak ellenére, hogy a környezetvédelemmel kapcsolatos ügyek az EU-hoz való csatlakozás kapcsán prioritást kellene, hogy élvezzenek.

D.É.

